

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 lipca 2016 roku powód Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwoty 3.835 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż zawarł umowę ubezpieczenia należności handlowych (...) z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową z siedzibą w K.. Na podstawie przedmiotowej umowy ubezpieczenia, powód jako ubezpieczyciel zobowiązał się do wypłaty na rzecz ubezpieczającego odszkodowania w wypadku, gdyby kontrahent ubezpieczającego opóźnił się z zapłatą wynagrodzenia za wykonaną usługę. Pozwany jako kontrahent ubezpieczającego zlecił przewóz i nie dokonał zapłaty należności na podstawie wystawionej faktury VAT nr (...) z dnia 17 grudnia 2015 roku. Z uwagi na powyższe, ubezpieczający zgłosił szkodę powodowi, a następnie w dniu 28 czerwca 2016 roku powód wypłacił ubezpieczonemu odszkodowanie w kwocie 3.835 złotych, której to zapłaty żąda w pozwie od pozwanego (pozew, k. 2-6).

W dniu 22 sierpnia 2016 roku referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem zgłoszonym w pozwie (nakaz zapłaty, k. 59).

Pozwany pismem z dnia 21 września 2016 roku złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany w pierwszej kolejności podniósł naruszenie zasady walutowości. Wskazał, iż powód wystąpił z roszczeniem o zapłatę kwoty 3.835 zł, natomiast z załączonej umowy pomiędzy pozwanym a spółką (...) wynika, iż stawka frachtu uzgodniona przez strony wynosiła 800 euro netto. Faktura VAT nr (...) została wystawiona w walucie obcej, zaś w jej treści widnieje również rachunek bankowy przeznaczony dla płatności w walucie obcej. Wobec naruszenia zasady walutowości przez powoda, powództwo należy uznać za nieistniejące. Z ostrożności procesowej, pozwany zakwestionował roszczenie powoda co do zasady jak i wysokości oraz datę naliczania przez stronę powodową odsetek ustawowych. Zdaniem pozwanego w niniejszej sprawie nie ziszczył się warunek zawieszający, od którego ziszczenia należy liczyć bieg terminu płatności, albowiem spółka (...) wykonała przyjęte przez siebie zobowiązanie nieprawidłowo. Skoro wskazana spółka w sposób wadliwy wykonała usługę, powód niezasadnie wypłacił na jej rzecz odszkodowanie (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 65-66).

Do dnia zamknięcia rozprawy, stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. zawarło w dniu 11 grudnia 2014 roku z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową z siedzibą w K. umowę ubezpieczenia należności handlowych (...) począwszy od dnia 01 grudnia 2014 roku do 31 maja 2016 roku. Na podstawie przedmiotowej umowy zakład ubezpieczeń zobowiązał się do zapłaty spółce (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej odszkodowania w przypadku, gdy ubezpieczający nie otrzyma płatności z tytułu sprzedaży towarów lub usług.

(**dowód:** wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia należności handlowych, k. 25-28; oświadczenia, k. 29-30; polisa ubezpieczenia należności handlowych, k. 31-34; ogólne warunki ubezpieczenia należności handlowych, k. 35-41).

Na podstawie umowy przewozu z dnia 10 grudnia 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. (nadawca) zleciła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej z siedzibą w K. (przewoźnikowi) przewiezienie 22.000 kilogramów mrożonek z miejscowości I. (Francja) do miejscowości C. (Francja). Wynagrodzenie ustalono na równowartość kwoty 800 euro netto (według średniego kursu ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego, data rozładunku).

Termin płatności został określony na 60 dni od dnia otrzymania przez zleceniodawcę prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z dokumentami CMR i innymi dokumentami towarzyszącymi zgodnie ze szczegółowymi warunkami zlecenia.

Zgodnie z ust. 19 i 20 Szczegółowych Warunków Zlecenia termin płatności za wykonaną usługę transportową liczony jest od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z kompletem wszystkich dokumentów przewozowych, które należy dostarczyć w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia rozładunku. Kwota faktury wystawionej w walucie obcej przeliczana jest na polskie złote – przeliczenia na złote dokonuje się według średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego. Faktura wraz z dokumentami przewozowymi musi zostać wysłana na adres siedziby spółki zleceniodawcy.

Przewóz został wykonany w sposób prawidłowy.

(**dowód:** list przewozowy, k. 43; oświadczenie o realizacji zapłaty, k. 44; zlecenie transportowe, k. 45-46, 86; szczegółowe warunki zlecenia, k. 47-48)

W dniu 17 grudnia 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w K. wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 800 euro netto, tj. po przeliczeniu na złote polskie 3.477,68 złotych netto (984 euro brutto – 4.277,55 zł brutto) tytułem wynagrodzenia za wykonanie usługi transportowej na trasie Francja (nr zlecenia (...)/ z dnia 10 grudnia 2015 roku) z terminem płatności do dnia 15 lutego 2016 roku.

(**dowód:** faktura VAT, k. 42; tabela kursów, k. 91-92)

Faktura VAT i dokument przewozowy zostały doręczone (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w dniu 18 grudnia 2015 roku.

(**dowód:** wyciąg z książki nadawczej, k. 82; potwierdzenie odbioru, k. 83)

W dniu 28 czerwca 2016 roku Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. na podstawie ww. umowy wypłaciło (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej z siedzibą w K. kwotę 3.835 złotych tytułem odszkodowania.

(**dowód:** potwierdzenie przelewu, k. 52)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów złożonych do akt sprawy oraz twierdzeń stron co do okoliczności niespornych. Autentyczność złożonych dokumentów nie była kwestionowana. Dokumenty te stanowiły dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., a stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. Sąd dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego i w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne, zwracając jednak uwagę, że dokumenty prywatne stanowiły jedynie dowód tego, że określone w nich osoby złożyły oświadczenia o treści w nich zawartej.

Postanowieniem z dnia 09 lutego 2017 roku oddalono wniosek powoda o zobowiązanie pozwanego do złożenia ewidencji zakupów VAT oraz deklaracji VAT-7, albowiem pozwany nie kwestionował, że zaksięgował i rozliczył podatkowo fakturę VAT objętą pozwem. Należy bowiem wskazać, że zarządzeniem z dnia 5 stycznia 2017 roku zobowiązano pełnomocnika pozwanego do wskazania, czy pozwany zaksięgował i rozliczył podatkowo fakturę VAT objętą pozwem w terminie 7 dni pod rygorem uznania, że pozwany zaksięgował i rozliczył podatkowo tę fakturę. Odpis zarządzenia został doręczony pełnomocnikowi pozwanego w dniu 16 stycznia 2017 roku. Pozwany nie udzielił żadnej odpowiedzi. W związku z tym przyznał fakt zaksięgowania i podatkowego rozliczenia faktury.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało uwzględnieniu w całości.

Podstawą prawną dochodzonego przez powoda roszczenia była umowa ubezpieczenia należności handlowych, która łączyła powoda z ubezpieczonym – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w K. oraz okoliczność wypłaty odszkodowania w związku z zajściem zdarzenia wyrządzającego szkodę w ujęciu przyjętym w umowie.

Stosownie do treści przepisu art. 822 § 1 i § 2 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Zgodnie zaś z brzmieniem art. 828 § 1 i § 2 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

Konieczną przesłanką do powstania roszczenia regresowego po stronie ubezpieczyciela jest wypłata odszkodowania na rzecz poszkodowanego. Roszczenie regresowe, zgodnie z brzmieniem art. 828 k.c., powstaje bowiem z chwilą zapłaty odszkodowania i tylko do wysokości wypłaconej kwoty. Powód zatem w pierwszej kolejności obowiązany był do wykazania faktu wypłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia. Na powyższą okoliczność powód przedłożył dowód z dokumentów w postaci: umowy ubezpieczenia wraz z ogólnymi warunkami ubezpieczenia (k. 25-41) oraz potwierdzenia przelewu z dnia 28 czerwca 2016 roku na kwotę 3.835 złotych (k. 52). Okoliczności tych pozwany nie kwestionował. Zakład ubezpieczeń, na który na podstawie art. 828 § 1 k.c. przeszło z mocy prawa roszczenie jego kontrahenta przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, może dochodzić od osoby trzeciej odszkodowania do wysokości zapłaconego już ubezpieczającemu odszkodowania, jednakże tylko w granicach odpowiedzialności osoby trzeciej za szkodę. Górną granicą odpowiedzialności sprawcy szkody w stosunku do ubezpieczyciela w procesie o regres jest bowiem to, co byłby on zobowiązany świadczyć bezpośrednio poszkodowanemu na podstawie przepisów prawa cywilnego (por. Zdzisław Gawlik, Komentarz do art. 828 Kodeksu cywilnego, LEX 2010 oraz Katarzyna Malinowska, Komentarz do art. 828 Kodeksu cywilnego, LEX 2010, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 maja 1996 r., I ACr 138/96, OSA 1997, z. 1, nr 1).

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł dwa zarzuty: zarzut naruszenia zasady walutowości oraz zarzut nienależytego wykonania zobowiązania.

Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Umowa przewozu jest umową nazwaną, do której zgodnie z dyspozycją art. 775 k.c., stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 ze zm.) regulującej przewóz osób i rzeczy, wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników, z wyjątkiem transportu morskiego, lotniczego i konnego. Podstawowym obowiązkiem przewoźnika przy przewozie rzeczy jest przewiezienie przesyłki na miejsce przeznaczenia oraz wydanie jej osobie wskazanej jako odbiorca w całości, w stanie nie pogorszonym i we właściwym terminie.

Zgodnie z treścią art. 358 k.c., jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej (§ 1). Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej (§ 2). Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym

zapłata jest dokonywana (§ 3). Jak wynika z powyższego przepisu w przypadku, gdy przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, to dłużnik ma możliwość wyboru waluty, w jakiej chce spełnić świadczenie.

W przedmiotowej sprawie, wbrew twierdzeniom pozwanego, zobowiązanie nie było wyrażone w walucie obcej. Zgodnie z treścią zlecenia przewozowego kwota 800 EUR była „podstawą płatności” i miała być przeliczana według średniego kursu ogłoszonego przez NBP (tabela A) na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego, data rozładunku. Identyczne sformułowanie zawiera ust. 20 Szczegółowych Warunków Zlecenia, zgodnie z którym kwota faktury wystawionej w walucie obcej przeliczana będzie na polskie złote według średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego. Przedmiotem zobowiązania była więc waluta polska. Pozwany zobowiązany był do zapłaty w złotych polskich równowartości kwoty 800 EUR netto według wskazanego wyżej kursu. Waluta obca

była więc jedynie miernikiem wartości, nie zaś walutą zobowiązania.

Odnosząc się do drugiego zarzutu należy wskazać, że pozwany podnosząc nienależyte wykonanie zobowiązania, powinien okoliczność tę wykazać. Pozwany nie tylko nie zgłosił w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych, lecz nawet nie sprecyzował, na czym polegało nienależyte wykonanie zobowiązania. Ponadto powód przy pozwie złożył list przewozowy CMR nr 1912 potwierdzający wykonanie przewozu bez zastrzeżeń. W związku z tym zarzut ten był bezzasadny.

W zleceniu transportowym określono termin płatności na 60 dni, przy czym termin ten był liczony od dnia otrzymania przez zleceniodawcę prawidłowo (zgodnie ze zleceniem) wystawionej faktury VAT wraz z dokumentami CMR i innymi dokumentami towarzyszącymi zgodnie ze szczegółowymi warunkami zlecenia. Z kolei w ust. 19 szczegółowych warunków zlecenia strony zawarły zapis, iż termin płatności za wykonaną usługę transportową liczony jest od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT (w szczególności z podaniem nr niniejszego zlecenia, trasą oraz nr rejestracyjnym środka transportu zgodnym z dokumentami przewozowymi) wraz z kompletem wszystkich dokumentów przewozowych, które należy dostarczyć w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia rozładunku.

Wszystkie dokumenty przewozowe zostały wraz z fakturą VAT doręczone pozwanemu w dniu 18 grudnia 2015 roku, a zatem w terminie 14-dniowym od daty rozładunku zastrzeżonym w umowie. Faktura VAT zawierała niezbędne informacje zawarte w szczegółowych warunkach zlecenia takie jak numer zlecenia, trasę oraz numer rejestracyjny środka transportu. Faktura została przez pozwanego przyjęta bez zastrzeżeń, zaksięgowana i rozliczona podatkowo. Mając na uwadze powyższe, termin płatności wynagrodzenia upłynął z dniem 16 lutego 2015 roku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., tj. od dnia następnego po wypłacie odszkodowania. Wypłata odszkodowania miała miejsce w dniu 28 czerwca 2016 roku, dlatego też odsetki ustawowe za opóźnienie należą się powodowi od dnia 29 czerwca 2016 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł biorąc za podstawę art. 98 § 1 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty strony powodowej złożyła się kwota 100 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 1.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym, a to zgodnie z treścią § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

Sygn. akt XV GC 2955/16

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanemu (bez pouczenia);
2. Akta z wpływem korespondencji lub za miesiąc wraz z zpo.

W., dnia 13 marca 2017 roku

SSR Łukasz Oleksiuk